

Безугла Л.С.
доктор економічних наук, професор
Варяничко М.В.
аспірант спеціальності 051 Економіка
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
м. Дніпро, Україна

РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНОГО ТУРИЗМУ ТА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Індустрія туризму та рекреації є однією з галузей світової економіки, що найбільш динамічно розвивається, важливим фактором соціально-економічного розвитку регіонів і країн. Здійснення заходів з охорони навколишнього природного середовища та досягнення його екологічної рівноваги, констатація соціально-економічної значущості туристично-рекреаційної сфери та усунення геополітичних проблем є визначальними критеріями сталого розвитку рекреаційної сфери.

Соціально-економічні механізми, що сприяють дотриманню норм раціонального природокористування, мають стати основою для інтенсивного функціонування туристично-рекреаційної сфери без зміни рівноважного стану природної екосистеми. Це забезпечить покращення здоров'я місцевих та іноземних громадян. Сталість сектору туризму та рекреації в українському суспільстві визначається дотриманням екологічних вимог, реалізацією розроблених заходів з оптимізації економічного розвитку, активним використанням привабливих туристичних дестинацій та збільшенням економічних вигод. Це гарантуватиме розвиток української економіки в цілому, створить конструктивну систему управління та сприятиме економічному зростанню за рахунок розумних ресурсних і матеріальних витрат [2].

У сучасному світі успішний розвиток туристичного регіону неможливий без концепції сталого розвитку. На розвиток курортних регіонів (територій) впливає ряд різноманітних зовнішніх і внутрішніх факторів. Роль таких факторів можуть бути різними за силою і тривалістю, а також за дією. Індикатори сталого розвитку курортних територій є важливими для відображення стану регіональної економіки [1]. Виходячи з сучасних підходів, оцінку стійкості курорту необхідно здійснювати за допомогою комплексного аналізу чотирьох груп показників:

- соціально-економічних;
- екологічних;
- туристичних;
- показників антропогенного навантаження.

Соціально-економічне забезпечення сталого розвитку туристичного сектору регіонів передбачає впровадження стратегій і політики, які збалансовують економічне зростання з соціальними та екологічними міркуваннями (рис. 1)



Рис. 1 Ключові аспекти соціально-економічного забезпечення сталого розвитку сфери туризму

Враховуючи соціально-економічні міркування, регіони можуть працювати над сприянням сталого розвитку туризму, який принесе користь як місцевим громадам, так і навколишньому середовищу, одночасно сприяючи економічному зростанню.

Реалізація концепції сталого розвитку сфери відпочинку і туризму вигідна як суб'єктам туристичної індустрії, так і рекреантам, місцевому населенню, оскільки забезпечить наступні результати:

- за рахунок зайнятості - підвищить рівень життя населення;
- підвищить інтелектуальну значущість історико-культурної та етнічної спадщини;
- забезпечить реалізацію заходів щодо збереження ландшафтної привабливості та екологічної рівноваги території;
- за рахунок збільшення зайнятості в туристично-рекреаційній та інших галузях економіки збільшить надходження до місцевого бюджету;
- створить умови для припливу інвестицій в регіон, особливо в сферу послуг, будівництво та агропромисловий комплекс;
- підвищить попит на туристичні послуги для місцевого населення, особливо в міжсезоння;
- урізноманітнює мережу особливо охоронюваних природних територій, для збереження незайманих ландшафтів та рідкісних біологічних популяцій;
- формування нових об'єктів туризму та рекреації.

Уряди малих країн надають індустрії туризму більший пріоритет, ніж у великих країнах, для досягнення соціально-економічного розвитку, що сприяє вихованню культури поваги до навколишнього середовища та збереження екологічної стабільності. В Україні повинні прийняти цю тенденцію, щоб уникнути екологічних наслідків і підтримувати стабільне соціально-економічне зростання як на регіональному рівні, так і в країні в цілому. Подальший розвиток економіки курортного регіону, інфраструктури, створення умов для його прискореного та сталого розвитку можливий на основі регіональних стратегій сталого розвитку [2].

У країнах з розвинутою ринковою економікою індустрія туризму все більше розглядається як важлива складова соціального прогресу та економічного розвитку країни. Це важливий сектор експортної спеціалізації, який відіграє певну роль у збалансуванні зовнішньоекономічних розрахунків.

Література:

1. Rakhimov Zafar Odilovich, & Mir-Djafarova Aziza Zhavokhirovna. (2023). Sustainable Development Of Tourism In The Tourist-Recreation Sphere Of Uzbekistan. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 2(6), 227–232. Retrieved from <https://www.bjisrd.com/index.php/bjisrd/article/view/316>
2. Hariram, N.P.; Mekha, K.B.; Suganthan, V.; Sudhakar, K. Sustainalism: An Integrated Socio-Economic-Environmental Model to Address Sustainable Development and Sustainability. *Sustainability* 2023, 15, 10682. <https://doi.org/10.3390/su151310682>